

GALOPPÖVERDOMSTOLEN

Protokoll hållet vid förhandling
i Galoppöverdomstolen den 25
november 2015 vid Täby
Galoppbana

Ärende nr 7/2015

PARTER:

HÄNSKJUTANDE PART:

Svensk Galopp AB genom
administrative chefen Helena
Gärtner

OMBUD:

Jur kand Edvard Wibling

MOTPART:

Ryttaren Leonard Rios

OMBUD:

Advokaten Mats Müllern

ÖVRIG NÄRVARANDE:

Anna Skoglund-Figueroa som tolkat
under förhöret med Leonard Rios
och Maria Johansson som tolkat i
övrigt

SAKEN:

Brott mot World Anti-Doping Code,
8 kap 16 a § Tävlingsreglementet
(RG)

HÄNSKJUTET BESLUT:

Lokala galoppdomstolens vid Täby
Galopp beslut 2015-09-24

Under åberopande av RG 8 kap 16 a § dömde Lokala galoppdomstolen vid Täby
Galopp Leonard Rios för brott mot World Anti-Doping Code och yttrade att då brottet

bör leda till indragning av licens (RG 8 kap 1 § punkt 4) överlämnas ärendet jämlikt RG 9 kap 5 § till Galoppöverdomstolen för avgörande.

Svensk Galopp AB, nedan SG, har gjort gällande att Leonard Rios, nedan Rios, lämnat prov vid tävlingar på Täby Galopp den 26 augusti 2015, som av Karolinska Universitetslaboratoriet C2-66 testats positivt för amfetamin och hänvisat till att amfetamin är en förbjuden substans vid tävling, enligt § 6 i den lista över förbjudna substanser som fastställts av World Anti-Doping Agency. SG har påtalat att nyssnämnda lista finns publicerad på SG:s hemsida. Vidare har SG gjort gällande att SG i första hand hävdar att Rios genom oaktsamhet, dvs vårdslöshet, intagit ämne som innehållit amfetamin. Om vårdslöshet inte kan visas hävdar SG att Rios på grund av regeln om s.k. strikt ansvar, se RG 8 kap 2 §, i allt fall skall dömas till påföljd. SG har yrkat att Galoppöverdomstolen beslutar att Rios ryttarlicens skall dras in under en tid om sex (6) månader.

Rios har förklarat att han inte ifrågasätter provtagningen eller det resultat denna visat och att han därför inte bestrider att han haft amfetamin i kroppen vid provtagningstillfället. Emellertid gör han gällande att det inte finns förutsättningar att döma enligt bestämmelserna i RG. I första hand gör han gällande att den Lokala galoppdomstolen inte var behörig att pröva frågan, dvs döma i saken, och därmed inte heller behörig att hänskjuta saken. Därför skall beslutet undanröjas. I andra hand gör han gällande att bestämmelserna i RG inte är tillämpliga då de helt saknar bestämmelser om humandoping. För det tredje gör han gällande att bestämmelsen i RG 8 kap 16 a § inte kan ges den innebörden att hela WADA's regelsystem blivit gällande rätt för SG och personer underkastade RG då "blankettstadganden" eller delegering av bestraffningsrätt inte kan godtas. För det fjärde gör han gällande att Galoppöverdomstolen saknar behörighet att pröva saken om WADA's regelsystem skall vinna tillämpning, då det regelsystemet anger att saken istället skall prövas av organ godtaget av WADA, och något sådant finns inte för svensk galoppsport. För det femte görs gällande att, om saken över huvudtaget kan prövas enligt RG och gällande svenska regler, skall sådan prövning ske av Ansvarsnämnden.

Om Rios, trots det nu sagda skall dömas till ansvar, hävdar han, vad gäller eventuell påföljd, att WADA's sanktionssystem skall tillämpas med alla de lättnader i

bestrafningen som där stadgas. Det torde därvid vara tillräckligt med en reprimand eller att saken lämnas utan åtgärd.

Parterna utvecklar sin talan varvid SG åberopar ovan nämnt analysresultat till stöd för sin talan. Rios hörs på egen begäran och åberopar att det kosttillskott han använt är, såvitt han kan bedöma, enda möjligheten till varför han testats positiv för amfetamin. SG har påpekat att innehållsförteckningen av det kosttillskott Rios hänvisat till ger vid handen att det är fråga om en ren naturprodukt.

Parterna slutför sin talan varvid SG åberopar sex olika domar av Hong Kong Jockey Club, France Galop, British Horseracing Authority och The Irish Turf Club, där – i samtliga fall – ryttare fått sin licens indragen i sex månader när de testats positivt för kokain. Rios har bl. a. åberopat och hänvisat till Galoppöverdomstolens avgörande nr 2 för 2015 (Aase Marie Brown) och (dåvarande Ansvarsnämnden för SG) beslut i ärende nr 1/2004 (Diego Lowther).

Galoppöverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas den 22 december 2015)

Det är klarlagt att Rios, som analysresultatet visar, haft amfetamin i kroppen den 26 augusti 2015. Amfetamin finns angivet i § 6 i den lista av förbjudna substanser som WADA utgivit gällande för år 2015, och som publicerats på SG:s hemsida.

Hörd inför Galoppöverdomstolen har Rios uppgivit huvudsakligen följande: Han använder inte droger och kan därför endast oavsiktligt ha fått i sig amfetamin. Den enda möjlighet till detta som Rios kan tänka sig är att han fått i sig amfetamin genom det kosttillskott (Rhodiola 110) han köpt från USA efter rekommendation från en god vän där, som också är jockey. Kamraten påstod att preparatet var bra och bl. a. hjälpte till med viktninskning. Rios har inte särskilt noggrant läst igenom varken de effekter som finns angivna på förpackningen av kosttillskottet och inte heller den egentliga innehållsförteckningen. Förpackningen innehöll 60 kapslar som Rios tog en om dagen under de båda månaderna juli och augusti 2015. Rios upplevde att kapslarna hade viss effekt, han blev piggare, inte så fort trött och kanske till och med

fick lättare att hålla vikten. Några timmar efter att han tagit första kapseln kände han den effekten att han blev kallsvettig och fick rysningar. Om detta berodde på kapseln eller annan orsak, som t.ex. vädret, vet han inte. Rios, som har varit ryttare i galoppsporten sedan han kom till Sverige år 2009, först som lärling och sedan år 2012 som professionell jockey, har inte läst reglementet (RG) och har därför inte skaffat sig särskild kunskap om bestämmelserna i detta.

Det har i ärendet inte blivit klarlagt hur Rios fått i sig amfetamin. Rios har som enda möjliga anledning hävdad att det är genom ovan nämnt kosttillskott. Han har inte låtit göra någon analys av om det finns amfetamin i kosttillskottet. Därmed är det naturligtvis inte visat att det fanns amfetamin i detsamma, låt vara att Rios genom sitt ombud förklarat att de effekter som anges på förpackningen till kosttillskottet inte är helt olika de effekter som amfetamin ger.

Rios är professionell jockey. Han har naturligtvis därmed ett långt gående ansvar att själv se till så att han inte får i sig någon sådan substans som är förbjuden vid tävlingssammanhang, jämför nedan. Eftersom Rios de facto testats positiv och inte visat att han fått i sig den förbjudna substansen, amfetamin, av rent och/eller ursäktligt misstag finner Galoppöverdomstolen att Rios varit vårdslös, på sätt SG hävdar.

Frågan är då om han kan dömas till ansvar härför eller om någon av de inte mindre än fem olika grunder som han åberopat håller sådan kvalitet att han skall undgå ansvar och påföljd. Detta är beroende av Galoppöverdomstolens tolkning och tillämpning av regelsystemet (RG) och med beaktande av inte minst tidigare avgöranden och uttalanden. Även det s.k. "Superbus-målet" avgjort av Högsta Domstolen och refererat i NJA I 2001 sid 511, finns anledning att beakta.

För klarhetens skull återges här det stadgande i RG 8 kap 16 a § som SG åberopar till stöd för sin talan. Stadgandet lyder: **"Till påföljd döms ryttare som bryter mot World Anti-Doping Code. World Anti-Doping Agencies (WADA) dopinglista finns att tillgå på Svensk Galopps webbplats."**

För bedömning av de fem olika ansvarsfrihetsgrunder som Rios åberopat är följande att anföra varvid numreringen nedan hänvisar till den respektive grund som angetts på sid 2 ovan.

1. Jämlikt RG 9 kap 5 § 1 st prövar den lokala galoppdomstolen frågor om påföljd enligt 8 kap (däri inkluderat brott enligt RG 8 kap 16 a §). I RG 9 kap 5 § 3 st stadgas att om den lokala galoppdomstolen anser att brottet bör leda till indragning av licens enligt 8 kap 1 § 4 eller förbud eller återkallelse av rätt enligt 8 kap 1 § 5 skall ärendet överlämnas till Galoppöverdomstolen för avgörande. I detta ärende har den lokala galoppdomstolen funnit att Rios gjort sig skyldig till brott mot RG 8 kap 16 a § och anfört att brottet bör föranleda indragning av licens och i följd därav överlämnat ärendet till Galoppöverdomstolen för avgörande.

Galoppöverdomstolen kan inte finna annat än att den lokala galoppdomstolen hanterat ärendet korrekt och enligt gällande regler. Sålunda kan inte Rios i första hand åberopade invändning befria honom från ansvar.

2. Galoppöverdomstolen kan inte finna annat än att bestämmelsen i RG 8 kap 16 a § innebär ett tydligt förbud för ryttare mot dopning. Därför kan han ej heller gå fri från ansvar enligt den grunden.

3. Frågan här är om stadgandet i RG 8 kap 16 a § är så tydligt att det kan läggas till grund för att fälla Rios till ansvar. För att avgöra detta finner Galoppöverdomstolen att följande bör beaktas. Det är nog tveklöst som så, att bestämmelsen inte är lika tydligt utformad som den i dansk galoppsport gällande bestämmelse för motsvarande sak. Den danska bestämmelsen lyder – fritt översatt – som följer: *"Ryttare, som har intagit medel, som framgår av WADA's (World Anti-Doping Agency) dopinglista skall straffas."*

Vad som här skall prövas, mot bakgrund av vad som stadgas i RG, eller mera precist, i bestämmelsen i RG 8 kap 16 a §, om hänvisningen till ryttares brott mot World Anti-Doping Code, nedan benämnd koden, är tillräckligt tydlig för att Rios skall kunna fällas till ansvar.

Inledningsvis noterar Galoppöverdomstolen att inget framförts som ger vid handen att någon särskild avsikt funnits hos Svensk Galopp att inkorporera och implementera hela koden i sina bestämmelser. Därmed har det inte funnits någon ambition att t. ex. inrätta särskilda av WADA anvisade organ för dömande verksamhet eller en del övriga ordnings- och liknande bestämmelser. Det får hållas för visst att avsikten med bestämmelsen har samma syfte som den danska bestämmelsen, nämligen att förhindra att ryttare intar medel som är förbjudna enligt listan och när så skett kunna döma den felande ryttaren påföljd. Det är naturligtvis viktigt att såväl provtagning som analys av taget prov sker på ett betryggande sätt, gärna på sätt rekommenderas av WADA och med anlitande av ett hos WADA ackrediterat laboratorium.

I ärendet "Aase Marie Brown" (ärende nr 2/2015) har Galoppöverdomstolen fört ett långt gående resonemang om principerna för hur brott (i den mening som brott har i RG) skall preciseras i jämförelse med den offentligrättsliga straffrätten och därvid anført att motsvarande synsätt skall ligga till grund för bedömningen, dock med beaktande att det är fråga om en form av privat rättsbildning som ytterst vilar på avtalsrättslig grund.

Såvitt kunnat förstås av Rios presenterade uppfattning gör han gällande att för att koden skall vara tillämplig i detta ärende krävs en implementering, godkänd av WADA, av hela koden med samtliga däri intagna bestämmelser. Likaså har han gjort gällande att koden måste ha varit publicerad på SG:s hemsida för att kunna tillämpas. Galoppöverdomstolen delar inte denna uppfattning. Som framgår av bestämmelsen är det ryttare som kan dömas till påföljd vid brott mot koden. Det är naturligtvis som så, att ryttaren är jämförlig med "athlete" på sätt beskrivs i kodens artikel 21, med där angivna bestämmelser om dennes skyldigheter. Redan i artikel 2 (2.1.1) stadgas att det är den aktives, i detta fall ryttarens, personliga skyldighet att se till att han/hon inte har en otillåten substans (eller metabolit eller markör) i kroppen och att det är ett brott mot koden att ha en förbjuden substans i kroppen oavsett hur den kommit dit. Därför åvilar det ryttaren bland annat att se till att han/hon inte har sådan substans i kroppen som återfinns i listan. Som framgår av kodens artikel 4 förtecknas i listan (dvs. WADA:s dopinglista) de preparat och substanser som är förbjudna. Enligt § 6 i listan är otvetydigt amfetamin en förbjuden substans.

Med beaktande av att Rios ostridigt testats positiv för amfetamin finner Galoppöverdomstolen att Rios brutit mot koden då amfetamin finns angivet i listan som en förbjuden substans och därmed straffstadgandet i RG 8 kap 16 a §. Att koden inte finns publicerad på SG:s hemsida medför inte att Rios kan gå fri från ansvar.

Sedan ovanstående konstaterats kan anmärkas att Galoppöverdomstolen håller det för visst att varje professionell ryttare/jockey rimligen vet med sig att s.k. dopning, dvs intagande av förbjuden substans, inte är tillåten i svensk galoppsport, lika lite som det är acceptabelt i Danmark och Norge och övriga jämförbara länder där professionell galoppsport bedrivs. Under alla förhållanden är det ett i högsta grad rimligt förhållningssätt att förutsätta att denna kunskap finns hos professionella ryttare/jockeys. Därmed inte sagt att lärlingar och amatörjockeys har, eller kan hävda, lägre krav på kunskap i detta avseende.

Rios har genom sitt ombud hänvisat till fallet "Diego Lowther" som friades då det ansågs att det fanns en "lucka i lagen". I det ärende som nu skall bedömas är det inte fråga om någon "lucka i lagen" då enligt given bestämmelse det antingen är ett brott att ha ett förbjudet medel i kroppen eller inte. Som ovan sagts anser Galoppöverdomstolen att det är fråga om ett brott.

I detta sammanhang skall också något sägas om Galoppöverdomstolens syn på s.k. blankettstraffbud som Rios genom sitt ombud angivit att det är fråga om i detta fall. Definitionen av blankettstraffbud är ofta att en bestämmelse innehåller endast straffsatsen medan det för brottets innehåll i övrigt hänvisas till andra bestämmelser där den klandervärda/brottsliga gärningen beskrivs och som kan ändras från tid till annan utan att det egentliga s.k. blankettstraffbudet behöver ändras. I förevarande fall kan det ses som att 8 kap 16 a § RG är straffstadgandet, som hänvisar till listan som under tid till annan kan få ändrat innehåll utan att bestämmelsen i RG behöver ändras, givet att det vid varje tid inte döms till ansvar för annat preparat än det som vid provtagningen finns upptaget på listan. Med detta synsätt är det inte heller fråga om delegering av bestraffningsrätten.

4. Som Galoppöverdomstolen funnit i det hittills anförda, är bestämmelsen i RG 8 kap 16 a § ett tillräckligt tydligt straffstadgande för att kunna döma till ansvar. Därmed behöver inte hela WADA's regelsystem tillämpas utan saken kan behandlas på motsvarande sätt som gäller enligt de danska reglerna, dvs om brott konstateras genom att ett enligt listan förbjudet medel återfinns hos ryttaren/jockeyn är det tillräckligt att RG anger att Galoppöverdomstolen kan döma i saken.

5. Ansvarsnämnden handhar ärenden gällande dopning av häst och har inte enligt gällande bestämmelser i RG att befatta sig med ärenden rörande ryttare/jockeys. Därför är det inte Ansvarsnämnden som har att pröva denna sak utan, som ovan anförts, Galoppöverdomstolen.

Det är alls inte nödvändigt att tillämpa WADA's regler för att finna ett diversifierat påföljdssystem, där tillräcklig hänsyn kan tas till såväl gärningen som eventuella strafflindrande omständigheter. Även RG:s påföljdssystem ger tillräckligt rika möjligheter till val av påföljd.

Som ovan anförts finner Galoppöverdomstolen utrett att Rios genom vårdslöshet intagit substans som innehållit amfetamin och att han därför är förfallen till ansvar jämlikt RG 8 kap 16 a §. Han skall dömas till ansvar härför. Frågan är då vilken påföljd han skall dömas till. Galoppöverdomstolen finner att ingen annan påföljd än licensindragning kan komma ifråga. Beträffande längden av licensindragning beaktas att i de sex domar som SG hänvisat till har SG anført att det varit fråga om uppsåtliga brott. Vid jämförelse med den – dessbättre – relativt sparsamma praxis i de nordiska länderna och med beaktande att det varit ett vårdslöst förfarande som Rios låtit sig komma till last samt att han inte tidigare dömts för brott i detta avseende finner Galoppöverdomstolen att Rios licens skall dras in under en tid av tre (3) månader, med början denna dag och gälla till och med den 22 mars 2016.

I avgörandet har deltagit f.d. chefsåklagaren Staffan Strömer, idrottsvetaren, fil kand Anders Jonsson, kronofogden Gisela Jarbby och advokaten Per Gellström. Enhälligt.